

کره شمالي

-
- سرشناسه: بردشاو، النور
عنوان و نام پدیدآور: کره شمالی: نگاهی نزدیک به کشوری اسرارآمیز/الینور بردشو؛ ترجمه شهربانو صارمی.
مشخصات نشر: تهران: ققنوس، ۱۳۹۹.
فروست: مجموعه تاریخ جهان؛ ۷۵.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۴-۰۳۲۰-۳
- وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
یادداشت: عنوان اصلی: North Korea: a closer look at the secret state
یادداشت: کتابنامه.
یادداشت: نمایه.
- موضوع: کره شمالی — تاریخ
موضوع: Korea (North) -- History
موضوع: کره شمالی — سیاست و حکومت
موضوع: Korea (North) -- Politics and government
شناسه افزوده: صارمی، شهربانو، ۱۳۴۳، مترجم
رده‌بندی کنگره: DS ۹۳۵
رده‌بندی دیویی: ۹۵۱/۹۳
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۶۱۵۰۳۹۸
-

مجموعهٔ تاریخ جهان — ۷۵

کرهٔ شمالی

نگاهی نزدیک به کشوری اسرارآمیز

الینور بردشو

ترجمهٔ شهربانو صارمی

این کتاب ترجمه‌ای است از:

North Korea
A Closer Look at the Secret State
Eleanor Bradshaw
Lucent Press, 2020

انتشارات ققنوس

تهران، خیابان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری،

شماره ۱۱۱، تلفن ۶۶ ۴۰ ۸۶ ۴۰

ویرایش، آماده‌سازی و امور فنی:

تحریریه انتشارات ققنوس

***

الینور بردشو

کره شمالی

نگاهی نزدیک به کشوری اسرارآمیز

ترجمه شهربانو صارمی

چاپ اول

۱۱۰۰ نسخه

۱۳۹۹

چاپ رسام

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۴-۰۳۲۰-۳

ISSN: 978-622-04-0320-3

www.qoqnoos.ir

Printed in Iran

۲۵۰۰۰ تومان

فهرست

- رویدادهای مهم در تاریخ کره شمالی ۶
- پیشگفتار: کشور اسرارآمیز ۹
۱. پادشاهی‌ها و سلسله‌ها ۱۵
۲. دنیا غرق در جنگ ۳۳
۳. جنگ در کره ۴۷
۴. خاندان رهبران ۶۱
۵. در صدر اخبار ۸۱
- سخن پایانی: شهروندان کره شمالی چه کسانی هستند؟ ۹۵
- یادداشت‌ها ۹۸
- برای مطالعه بیشتر ۱۰۰
- نمایه ۱۰۲

رویدادهای مهم در تاریخ کره شمالی

۱۹۴۵ م

در سراسر کره اعتراضات
صلح‌آمیز به سلطه ژاپن
آغاز می‌شود.

۱۹۱۹ م

کره مستعمره ژاپن می‌شود.

۱۹۱۰ م

ژنرال ایی سوئنگ-گی
سلسله چوسون را بنیاد
می‌گذارد.

۱۳۹۲ م

وانگ کونگ سلسله کوریو
را بنیاد می‌گذارد.

۹۱۸ م

سیلا سه پادشاهی
را متحد می‌کند.

۶۶۸ م

۵۷ ق.م

آغاز دوران سه پادشاهی.

۲۳۳۳ ق.م

بنیان‌گذاری کره
بر اساس اسطوره‌ها.

کره روی مدار ۳۸ درجه به
دو بخش تقسیم می‌شود.

۲۰۱۷ م

کیم جونگ ایل می میرد؛ کیم جونگ اون به قدرت می رسد.

۲۰۱۱ م

کیم ایل سونگ می میرد و کیم جونگ ایل جانشینش می شود.

۱۹۵۳ م

جنگ کره با آتش بس موقت پایان می یابد.

۱۹۵۰ م

جنگ کره با حمله ای غافلگیرانه آغاز می شود.

۱۹۴۸ م

جمهوری دموکراتیک کره تأسیس می شود.

کره شمالی با موفقیت موشک بالستیک میان قاره ای را آزمایش می کند.

پیشگفتار

کشور اسرار آمیز

شبه جزیره کره در طول تاریخ دور و دراز خود مأمّن طوایف، قبایل، پادشاهی‌ها و سلسله‌ها بوده است. هر یک از این تمدن‌ها نشانه‌های خود را برجای نهاده و این سرزمین را به شکل قطعات پازلی درآورده که با گذشت زمان دگرگون شده‌اند؛ رشته‌کوه‌های طبیعی، دره‌هایی که رودها در آن جریان دارند، و دشت‌های ساحلی چشم‌انداز کره را به وجود می‌آورند.

سرزمین سیم و زر

آخرین تقسیم کره با جدایی کره شمالی از کره جنوبی در سال ۱۹۴۵ م رخ داد. از این تاریخ به بعد، این دو کشور با وجود داشتن تاریخ مشترک به شیوه‌هایی کاملاً متفاوت توسعه یافتند. در سال ۱۹۴۸ م، جمهوری دموکراتیک خلق کره در شمال شبه جزیره تأسیس شد، هرچند این کشور معمولاً کره شمالی نامیده می‌شود. مردم کره شمالی کشور خود را چوسون می‌نامند، نامی که نشان از میراثی غنی دارد و اشاره‌ای است به تاریخ قدیم شبه جزیره. سرود ملی کره شمالی این گونه آغاز می‌شود: «بگذار پرتو صبحگاهی بر این سرزمین سیم و زر بتابد.»^(۱) در این سرود ویژگی‌های طبیعی کشور، منابع فراوان، مردم قوی و دلسوز، و تاریخ دور و دراز آن ستایش می‌شود. تاریخ کشور در سده گذشته آکنده از کشمکش‌هایی بوده که آن را محک زده و روحش را شکل داده است.

پادشاهی منزوی

کره شمالی امروز کشوری است که تقریباً به طور کامل از جامعه جهانی بریده است. این نوع رفتار برای شبه جزیره که در طول تاریخ خود در مقابل حملات بیگانگان با عقب‌نشینی و انزوا

کره شمالی در شمال با چین و روسیه هم مرز است. پایتخت کره شمالی پیونگ یانگ است.

واکنش نشان داده تازگی ندارد. در قرن نوزدهم سراسر شبه جزیره کره به دلیل بی‌علاقگی به ارتباط با بیگانگان و مقاومت در برابر تأثیرات خارجی به نام «پادشاهی منزوی» معروف بود. هرچند این تاریخ انزواطلبانه در سراسر شبه جزیره مشترک است، کره جنوبی اکنون از لحاظ اقتصادی و فرهنگی کشوری فعال در عرصه جهانی است در حالی که کره شمالی با مباحث سرسختانه به فرهنگ ملی یکدست و خودکفایی همچنان از جامعه جهانی کناره می‌گیرد.

قبل از آن‌که جنگ کره در دهه ۱۹۵۰ م این شبه جزیره را برای همیشه به کره شمالی و جنوبی تقسیم کند، هویت کره در دوره‌های مختلف سلطه بیگانگان تقویت شده و در بوتۀ آزمایش قرار گرفته بود. چین از گذشته‌های دور تا عصر حاضر بارها به کره دست‌اندازی کرده است. مغول‌ها در سده‌های یازدهم و سیزدهم میلادی با حمله به کره بخش‌هایی از آن را تسخیر کردند. در سده‌های نوزدهم و بیستم میلادی، ژاپن و روسیه نیز وارد شبه جزیره کره شدند و سعی کردند سرنوشت آن را به دست بگیرند. حتی در دوره‌های حمله و اشغال هم کره‌ای‌ها ویژگی‌های ملی خود را حفظ کردند و این کار را با عاریت گرفتن از خصوصیات فرهنگ‌های دیگر و متناسب کردن آن‌ها با نیازها و ذوق خلاقانه خود انجام دادند.

کره شمالی پس از پشت سر گذاشتن دوره سرکوب و اشغال ژاپن از سال ۱۹۱۰ تا ۱۹۴۵ م با چالش دیگری روبه‌رو شد. جنگ جهانی دوم به اشغال کره از سوی ژاپن پایان داد، اما کشمکش تازه‌ای آغاز شد که شبه جزیره را به دو نیم کرد و دو طرف را مقابل هم قرار داد. اتحاد جماهیر شوروی و چین پشتیبان شمال شدند و ایالات متحده از جنوب حمایت کرد. جنگ کره سه سال طول کشید، از سال ۱۹۵۰ تا ۱۹۵۳ م، اما آثار درازمدت آن را می‌توان امروز در سراسر شبه جزیره دید.

جنگ کره، که در کره شمالی به آزادسازی سرزمین مادری معروف است، باعث ویرانی گسترده و تلفات زیاد در هر دو سو شد. شهرهای شمال با بمباران‌های تجاوزکارانه به رهبری ایالات متحده نیست و نابود شدند. جنایات و تراژدی‌های جنگ شاید در خاطره آمریکاییان رنگ باخته باشد، اما شهروندان کره شمالی هنوز به روشنی ویرانی کشور خود را به یاد دارند. موضع به شدت دفاعی کره شمالی در قبال مردم، دارایی‌ها و توانمندی‌های نظامی کشورش نتیجه پشت سر گذاشتن چنین تاریخی است.

رژیم سلطنتی کمونیستی

بعد از جنگ، با هدایت اتحاد جماهیر شوروی و چین دوره ملت‌سازی در کره شمالی شروع شد. این کشورهای کمونیستی مشوق شیوه‌ای از زندگی بودند که در آن تمام دارایی‌ها به دولت تعلق داشت و توزیع آن‌هم بر عهده دولت بود. در این شیوه، شهروندان برای دولت کار می‌کردند و در مقابل خدمات مورد نیازشان — مانند غذا و مسکن — را از حکومت دریافت می‌کردند. در نتیجه، ساختار حکومت و سیاست‌های کره شمالی که کشوری نوظهور بود بر مبنای ایدئولوژی کمونیستی شکل گرفت.

اقتصاد و زیرساخت‌های کره شمالی تحت نظر متحدان کمونیستش و کنترل شدید اولین رهبرش کیم ایل سونگ به سرعت پیشرفت کرد. شهرها از نو ساخته شد، نیروگاه‌های تولید برق آغاز به کار کرد، مزارع زیر کشت رفت و کارخانه‌هایی تأسیس شد. تبدیل کره شمالی از یک میدان جنگ نیمه‌ویران به کشوری پررونق در سال‌های اول، وفاداری مردم کره شمالی به کیم ایل سونگ را به دنبال داشت. موفقیت ملی همراه با تبلیغات زیاد و سرکوب مخالفان باعث خلق شخصیتی خداگونه برای کیم ایل سونگ شد. حتی امروز هم وجهه اجتماعی غیرعادی او بخش بسیار مهمی از فرهنگ کره است.

در سال ۱۹۹۴ م با درگذشت کیم ایل سونگ قدرت به پسرش کیم جونگ ایل رسید. هرچند اقتصاد کره شمالی در این زمان دچار رکود بود، کیم جونگ ایل تا حدی جایگاه اسطوره‌ای پدرش را به ارث برد. کیم جونگ اون، رهبر فعلی، که در سال ۲۰۱۱ م به قدرت رسید، نسل سوم از خاندانی است که حکومتشان تنها رژیم سلطنتی کمونیستی دنیا محسوب می‌شود و بر مبنای برتری خاندان کیم قرار دارد. هر سه عضو خاندان کیم با قساوت تمام مخالفان را سرکوب کردند، در مقابل کشورهای دیگر حالتی ستیزه‌جویانه به خود گرفتند، و بر مردم کشورشان و مرزهای تقریباً نفوذناپذیر آن کنترل سفت و سختی اعمال کردند. اطلاعات چندانی از مردم معمولی کره شمالی در دست نیست جز گفته‌های پناهندگان، آن‌هایی که گریخته‌اند و زندگی در کشور اسرارآمیز را برای همیشه پشت سر گذاشته‌اند.

در دهه ۱۹۹۰ م، اتحاد جماهیر شوروی از هم فروپاشید و کره شمالی حمایت دائمی متحدان کمونیست خود را که از زمان جنگ کره اقتصاد آن را پررونق نگه داشته بودند از دست داد. بی‌ثباتی اقتصادی و رکودی که از پی آمد باعث تزلزل کره شمالی شد. قحطی،

تبلیغات ضد آمریکایی را می توان در همه شهرها، مدارس و در هنر عمومی کره شمالی دید. ایالات متحده از دیرباز دشمن بزرگ مردم کره شمالی تلقی می شود.

سیل، و اداره ناکارآمد منابع باعث فقر گسترده و گرسنگی در کره شمالی شد. این مشکلات ایدئولوژی کمونیستی کره شمالی را با چالش مواجه کرد و در سال‌های اخیر آن کشور را مجبور کرده برای افزایش رشد اقتصادی وارد بازار آزاد شود. شاید شکاف ایجاد شده در زره کمونیستی کشور درها را به روی شیوه‌ای جدید و متفاوت از زندگی در کره شمالی بگشاید.

پادشاهی‌ها و سلسله‌ها

تا سال ۱۹۴۵ م، کره شمالی و جنوبی تاریخی مشترک داشتند. ساکنان سرزمین کره از ابتدای عصر حجر منابع طبیعی فراوان این سرزمین را برای بقا و رشد خود به کار گرفتند و سرانجام پادشاهی‌ها و سلسله‌هایی را به وجود آوردند.

احتمالاً اولین ساکنان دوران دیرینه‌سنگی کره از منچوری آمده‌اند، منطقه‌ای در شمال شرق چین، و از سیبری، منطقه وسیعی در شمال آسیا و روسیه امروزی. کره‌ای‌های اولیه علاوه بر مهاجرت به جنوب، ممکن است از پل‌های خشکی که زمانی میان این شبه‌جزیره و ژاپن وجود داشته نیز گذشته باشند. این مردم در غارهایی در امتداد سواحل و دره‌های رودخانه‌ای زندگی می‌کردند، غذا گردآوری می‌کردند، و ابزارهای سنگی برای شکار و ماهیگیری می‌ساختند.

پس از پایان آخرین عصر یخبندان تقریباً در ۱۲,۰۰۰ سال قبل، بالا آمدن آب دریاها پل‌های خشکی منتهی به ژاپن را مسدود کرد. وقتی انسان‌های اولیه با محیط جدید خود سازگار شدند دوران نوسنگی شکل گرفت که تا سال ۳۰۰۰ ق.م در کره ادامه داشت. در این دوره کره‌ای‌ها پناهگاه‌های کوچک می‌ساختند، ظروف سفالی درست می‌کردند، ابزارهای سنگی و تیغه می‌تراشیدند و آرامگاه‌های سنگی می‌ساختند. گذشته از شکار و جمع‌آوری غذا، کشاورزی هم می‌کردند.

مرحله تاریخی بعدی تقریباً سال ۱۵۰۰ ق.م با عصر برنز در کره شروع شد. باستان‌شناسان قطعات جواهر، سگک کمربند، زنگوله، شمشیر، آینه، و تبری را که برنزارهای ماهر ساخته بودند از زیر خاک درآورده‌اند. بسیاری از این اقلام در آرامگاه‌های تدفینی پیدا شده است. اقلام ظریف و آثار فلزی گرانبهای این مقبره‌ها نشان‌دهنده به وجود آمدن گروهی ممتاز و قدرتمند درون جامعه بزرگ‌تر کره است. در این مرحله ساختارهای اجتماعی در حال تغییر

باستان‌شناسی کره

محوطه‌های باستان‌شناسی و دست‌ساخته‌های برجای‌مانده سرنخ‌هایی از زندگی در کره باستان در اختیارمان می‌گذارند. باستان‌شناسان به کمک این سرنخ‌ها می‌توانند شیوه‌هایی را بازسازی کنند که کره‌ای‌ها از طریق آن با فرهنگ‌های مجاور پیوند یافته یا از آن‌ها وام گرفته بودند، به این ترتیب باستان‌شناسان می‌توانند تحولات اجتماعی و فرهنگی مردم شبه‌جزیره را دنبال کنند. بیش از ۳۰,۰۰۰ دُلْمَن در شبه‌جزیره کره یافت شده است. این ساختارهای عظیم سنگی نشانه وجود قبر است و معمولاً روی اتاقک‌های تدفین قرار می‌گیرند. اقلام درون اتاقک‌های تدفین نشان‌دهنده وجود ساختارهای اجتماعی پیچیده، مناسک عبادی، و نبوغ هنری فراگیر در میان کره‌ای‌های باستان‌اند. جواهرات و دیگر اقلام نفیس اهمیت و قدرت اجتماعی فرد در گذشته را نشان می‌دهند.

برخی اقلام باستان‌شناختی در فضاهایی که قبلاً محل زندگی بوده یافت شده است. محوطه‌های باستان‌شناختی می‌توانند به مورخان بگویند خانه‌ها چگونه ساخته و آراسته می‌شده‌اند. تل‌های زباله یا توده‌های آشغال درباره آنچه کره‌ای‌های باستان می‌پختند و می‌خوردند اطلاعات زیادی در اختیار آن‌ها قرار می‌دهند. سلاح‌ها از کشمکش‌های تاریخی می‌گویند، و ابزارها تحولات مربوط به کشاورزی را نشان می‌دهند.

سفال دیگر یافته مهم باستان‌شناسی است. استفاده از ظروف سفالی شیوه‌ای برای ذخیره و پخت غذا بود و سفالگری دوشادوش کشاورزی تحول یافت. سفال نگهداری مقادیر بیشتر غذا برای مدت‌زمان طولانی‌تر را ممکن ساخت، امنیت غذایی لازم را برای سکونت فراهم آورد و دیگر لازم نبود مردم در جستجوی منابع جدید غذا دایم جابه‌جا شوند. انسان‌ها از ناخن خود، صدف، تکه‌های چوب و استخوان برای تزئین نوع ابتدایی سفال که به سبک مومون معروف است استفاده می‌کردند. در عصر برنز، سبک ساده‌تری که از منچوری عاریت گرفته شده بود جای آن را گرفت. تحول سبک‌های مختلف سفالگری در سراسر تاریخ کره ادامه یافت.

در کره، دُلْمَن‌ها را کوئیندول یا چیسونگمیو می‌نامند. این دلمن در عصر برنز در مونهونگ-ری، نه‌چندان دور از پیونگ‌یانگ امروزی در کره شمالی، ساخته شد.

بود و چندان طول نکشید که اولین کشور کره‌ای ثبت شده یعنی چوسون قدیم تأسیس شد.

چوسون قدیم

چوسون قدیم که به گوجوسئون نیز معروف است اولین کشور شناخته شده‌ای است که در شبه جزیره کره تأسیس شد. در آغاز عصر برنز کره‌ای‌ها به صورت طایفه‌ای یا خانواده‌های گسترده زندگی می‌کردند. خانه‌هایشان را در دامنه تپه‌ها حفر می‌کردند و به صورت گروه‌های کوچک دور هم جمع می‌شدند. چوسون قدیم احتمالاً کشوری قبیله‌ای بود که در نتیجه اتحاد طوایف شمال کره، در امتداد رود تایدونگ به وجود آمد.

اساطیر کره‌ای روایتی رنگین‌تر از برپایی چوسون قدیم در سال ۲۳۳۳ ق.م دارد. در فرهنگ عامه کره دوره‌ای وجود داشت که دوران خدایان بود. هوانین، خداوند خالق، به پسرش هوانونگ اجازه داد به زمین نزول کند و در سرزمین شرقی که خورشید از آن‌جا طلوع می‌کرد زندگی کند.

مطابق این افسانه، هوانونگ شهری خدایی ساخت. به انسان‌ها کشاورزی، طب و هنرهای مختلف را آموخت. شهر چنان دل‌انگیز بود که حتی حیوانات وحشی هم مجذوب آن می‌شدند. هوانونگ ماده‌خرسی را به انسان تبدیل کرد تا بتواند در این شهر زندگی کند. پس از تغییر ماهیت خرس، هوانونگ با او ازدواج کرد. پسرشان تانگون اولین پادشاه چوسون شد — «سرزمین آرامش صبحگاهی».

شواهد تاریخی اندکی در تأیید وجود تانگون وجود دارد. با این حال، داستان زندگی و پادشاهی او به لحاظ فرهنگی در هر دو کره شمالی و جنوبی مهم است. تانگون از این نظر که نیا و متحدکننده مردم کره است مقدس و محترم شمرده می‌شود.

هرچند مورخان گاه بر سر تعریف چوسون قدیم به عنوان کشور با هم توافق ندارند، دوره تأسیس آن بی‌تردید اهمیت دارد چرا که همزمان با عصر آهن است. علاوه بر ابزارها و اقسام برنزی، در این زمان مردم کره برای کشاورزی خیش و داس آهنی، و برای جنگ سلاح و ابزارهای آهنی می‌ساختند. آن‌ها خانه‌های چوبی درست می‌کردند و اوندول را ساختند، نوعی سیستم گرمایش زیرزمینی که گرمای حاصل از سوختن چوب را در کف اتاق توزیع می‌کرد و هنوز هم از آن استفاده می‌شود.

در سال ۱۹۴ ق.م، فردی به نام ویمان فرمانروای چوسون قدیم شد. به گفته برخی منابع، ویمان چینی بود، اما شاید هم از اهالی چوسون بوده باشد. به هر حال، سپاهیان چینی در حال

مردم کره شمالی بر این باورند که تانگون روی کوه پاکتو، بلندترین کوه در کشور کره، زاده شد. شایعاتی وجود دارد که کیم جونگ ایل نیز آنجا به دنیا آمد. در این افسانه رایج، بنیان‌گذاری الهی کره با رهبران خاندان کیم پیوند می‌خورد.

نزدیک شدن به کشور کره بودند و تا سال ۱۰۸ ق.م، امپراتوری هان در چین بر چوسون قدیم سلطه یافت و چهار مهاجرنشین چینی را جایگزین آن کرد.

سه پادشاهی

با اتحاد قبایل و طوایف منطقه در سراسر شبه‌جزیره، سه دولت مستقل ظهور کرد. در ۷۰۰ سال اول، این سه دولت هم با مهاجمان بیگانه می‌جنگیدند و هم با یکدیگر بر سر قلمرو و برتری یافتن در ستیز بودند. این دوره از تاریخ کره به عصر سه پادشاهی معروف است. در سال ۵۷ ق.م، سیلا اولین پادشاهی‌ای بود که ظهور کرد. بعد از آن، کوریو در سال ۳۷ ق.م، و پانکچه در سال ۱۸ ق.م تشکیل شد. هر سه پادشاهی شاهد ظهور طبقه اشراف، به وجود آمدن سلسله‌مراتب اجتماعی سفت و سخت، و تمرکز قدرت بودند. عامه مردم برای

حکومت کار می‌کردند و مجبور به پرداخت مالیات‌های سنگین بودند. این سه پادشاهی به صورت جدا از هم با فرهنگ‌هایی متمایز توسعه پیدا کردند، اما هر سه تحت تأثیر آیین بودا و کنفوسیوس چینی بودند. آیین بودا در سراسر شبه‌جزیره رواج داشت و سرانجام دین رسمی هر سه پادشاهی شد.

هویت مردم کره شمالی کنونی به شدت با کوگوریو پیوند دارد. قلمرو این پادشاهی بخش بزرگی از شمال شبه‌جزیره را در بر می‌گرفت و تا منچوری در چین، که فرهنگ کوگوریو را تحت‌الشعاع قرار می‌داد، گسترده بود.

مقبره‌های باستانی بخش مهمی از میراث کوگوریو به شمار می‌آیند. اولین مقبره‌ها از سنگ ساخته شده‌اند، در حالی که مقابر بعدی با تل خاک پوشانده شده‌اند. بیش از ۱۰۰۰۰۰ مقبره از دوره کوگوریو هنوز در کره شمالی و چین باقی مانده که به دست کارگران برای اعضای ممتاز خاندان سلطنتی و اشراف ساخته شده است. برخی از این مقبره‌ها دیوارهایی مزین به نقاشی دارد، دیوارهایی که صحنه‌های زنده‌ای را به نمایش می‌گذارند و کسی را که در

سامگوک یوسا و داستان تانگون

سامگوک یوسا روایت تاریخ کره با استفاده از داستان‌های عامیانه و افسانه‌هاست و چوسون قدیم را اولین کشور کره‌ای می‌داند. این کتاب که راهبی بودایی به نام ایریئون در سال ۱۲۸۱ م نوشته است اولین روایت تاریخی ثبت‌شده درباره بنیاد افسانه‌ای کره است:

در آن روزگار خرسی و پلنگی در غاری می‌زیستند. آن‌ها دایم به درگاه هوانونگ دعا می‌کردند که به انسان تبدیل شوند. عاقبت هوانونگ تکه‌ای گیاه افسنظین و بیست حبه سیر به آن‌ها داد و گفت: «اگر این‌ها را بخورید و به مدت یکصد روز از نور خورشید دوری کنید به انسان تبدیل خواهید شد.»

خرس و پلنگ آن گیاهان را خوردند. خرس پس از بیست و یک روز دوری از خورشید به انسان تبدیل شد، اما پلنگ نتوانست از خورشید دوری کند و به انسان تبدیل نشد. خرس که به انسان تبدیل شده بود نتوانست جفتی برای خود بیابد، از این رو کنار درخت محراب مقدس دعا کرد تا باردار شود. هوانونگ برای مدتی به شکل انسان درآمد و با او ازدواج کرد. او باردار شد و پسری به دنیا آورد. او تانگون وانگوم نامیده شد.^۱

1. David McCann, *Early Korean Literature: Selections and Introductions*, New York, NY: Columbia University Press, 2000, p. 16.

مقبره خفته و اعضای خانواده او را نشان می‌دهند. این آثار هنری شناخت منحصر به فردی از فرهنگ کوگوریو به دست می‌دهد. نقاشی‌های مقبره‌ها ظاهر مردم و نحوه لباس پوشیدنشان را نشان می‌دهند، نشان می‌دهند که خانه‌ها و روستاهای آن‌ها چگونه بوده و چه چیزهایی برایشان با ارزش محسوب می‌شده است.

در دوران سه پادشاهی، با به هم پیوستن گروهی از حکومت‌های کوچک، قلمرو چهارمی در گوشه جنوبی شبه‌جزیره کره پدید آمد. برخی تشکیل کنفدراسیون کایا را در سال ۴۲ م می‌دانند، اما تاریخ دقیق آن مشخص نیست. توسعه پادشاهی سیلا با تسخیر کایا در سال ۵۶۲ م آغاز شد و سرانجام پادشاهی‌های دیگر را بلعید و کشوری یکپارچه به وجود آورد.

سیلای متحد

سیلا به کمک سلسله تانگ در چین قلمرو پادشاهی پانکچه را در سال ۶۶۰ م و کوگوریو را در سال ۶۶۸ م تسخیر کرد. تا سال ۶۷۶ م چینی‌ها را نیز از کره بیرون راند. اولین بار در همین دوره بود که بخش اعظم شبه‌جزیره کره در یک پادشاهی و تحت فرمان یک پادشاه متحد شد. نام «سیلای متحد» نشان‌دهنده انسجام سیاسی است که مشخصه این دوران به شمار می‌آید.

اما مورخان عموماً کوگوریو را اولین پادشاهی متحد کشور در کره شمالی می‌دانند. حتی پس از فتوحات سیلا، عده‌ای از مردم کوگوریو مستقل باقی ماندند. آن‌ها در جوار رودخانه یالو در مرز میان کره امروزی، چین و روسیه زندگی می‌کردند و به پاره‌ها معروف شدند. در سال ۷۲۱ م، سیلا دیواری برای محافظت در برابر حمله مهاجمان شمال ساخت و مرزهای میان پاره‌ها و سیلای

شبه‌جزیره کره و بخش‌هایی از چین به سه پادشاهی اصلی تقسیم شدند. کره شمالی امروزی در پادشاهی کوگوریو قرار می‌گیرد.

این نقاشی معبدی در نزدیکی پیونگ‌یانگ امروزی قرار دارد. در تصویر، قابلمه بزرگی از برنج در حال پختن است و افرادی در حال کار کردن در آشپزخانه دیده می‌شوند. در اطراف، تصاویر کجاوه و گوشت آویخته برای خشک شدن جزئیات بیشتری از زندگی روزانه در کورئو را نشان می‌دهد.

متحد را مستحکم کرد. تقسیم کنونی کره شمالی و جنوبی انعکاسی از این جدایی تاریخی است.

سیلای متحد به دلیل وجود کشاورزی و تولید اقلام تجاری کشوری غنی بود، و همچنین به سبب فعالیت‌های علمی، هنری و پژوهشی فرهنگ درخشانی داشت. پایتخت قدیمی سیلا در کیونگجو به «شهر طلا» معروف بود. این شهر به یک مرکز فرهنگی پیشرفته و بسیار فعال در زمینه ریاضیات، ستاره‌شناسی، تاریخ و آموزش تبدیل شد.

پادشاهی سیلا از لحاظ سیاسی از چین مستقل بود، اما توسعه فرهنگ کره همچنان تحت تأثیر فرهنگ و تجارت با چین بود. دو آیین کنفوسیوس و بودا که در دوران سه پادشاهی اهمیت زیادی پیدا کرده بودند به نیروهای مسلط در شکل دادن به ساختار و دستاوردهای سیلای متحد تبدیل شدند. راهبان و نوآموزانی که به چین رفت‌وآمد داشتند معارف فرهنگی را با خود همراه می‌آوردند و با حیات کره می‌آمیختند.

آیین کنفوسیوس به الگوی یک سیستم حکومتی خوب برای سیلا تبدیل شد. فلسفه سیاسی آن به ساخت چهارچوبی برای ساختارها و سیستم‌های حکومتی در سیلای متحد کمک کرد. آیین کنفوسیوس را می‌توان نوعی جهان‌بینی توصیف کرد که در آن احترام به نیاکان، اهمیت به آموزش، ارتقا بر مبنای شایستگی، و سازماندهی نظام‌مند جامعه و حکومت ارزش محسوب می‌شد. آزمون انتخاب افراد برای خدمات کشوری از ابداعات کنفوسیوسی بود که در دوران سیلای متحد به امری مهم در کره تبدیل شد. آزمون‌های خدمات کشوری به منظور تعیین و به کار گماردن افراد باصلاحیت در مقامات حکومتی انجام می‌گرفت و دانش افراد از طریق آن سنجیده می‌شد. هدف از این کار این بود که مقام‌های مهم در اختیار افرادی قرار گیرد که در زمره اشراف نبودند. آکادمی ملی کنفوسیوس در سال ۶۸۲ م برای آموزش کارمندان حکومت تأسیس شد و آزمون‌های خدمات کشوری برای دولتمردان در سال ۷۸۸ م شروع شد.

به‌رغم جاذبه دموکراتیک آیین کنفوسیوس، فرمانروایان سیلای باستان منحصراً از میان اشراف بودند. سلسله‌مراتب اجتماعی سفت و سخت سیلا بر مبنای داشتن «پایگاه اشرافی» چیده شده بود. این نظام سلسله‌مراتبی با ساختار طبقاتی، کره‌ای‌ها را به گروه‌های ثابتی تقسیم می‌کرد و حقوق و مسئولیت‌های اعضای مختلف جامعه و قدرت سیاسی استوار گروهی برگزیده را

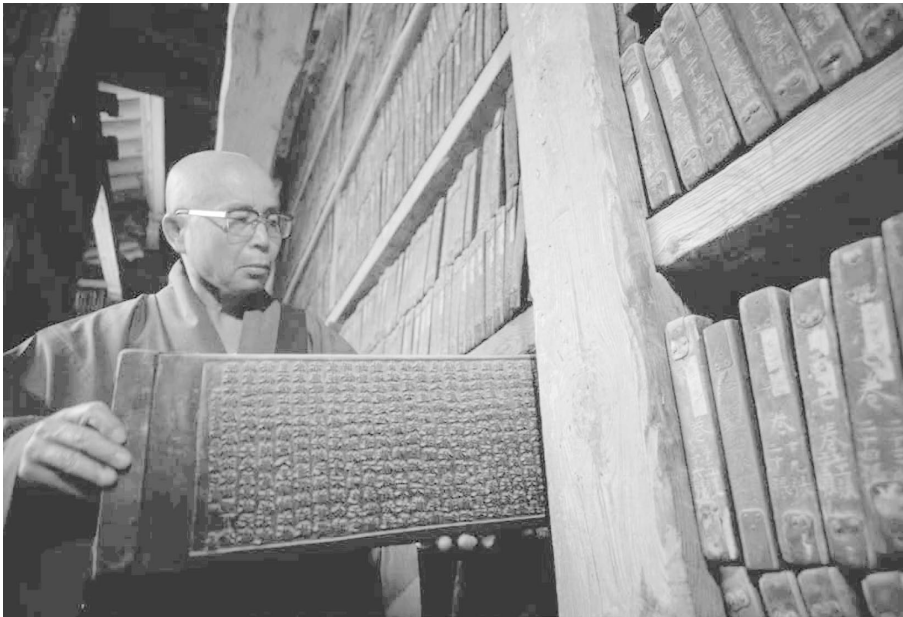

ناقوس شاه سونگدوک نمونه تأثیرگذاری از مهارت‌های صنعتگری سیلای متحد است. این ناقوس برنزی به وزن تقریباً ۱۹ تن در سال ۷۷۱ م ساخته و با اشکال بودایی و نقوش چینی آراسته شده است.

دهارانی سوترای بزرگ

در میان راهبان بودایی، نسخه‌برداری از روی آموزه‌های مذهبی برای مطالعه پیروان امری عادی بود. ابداع کلیشه‌های چوبی برای چاپ در حدود سال ۶۶۰ م این کار را ساده‌تر کرد. با این تکنیک تصویر یا متن روی چوب حک می‌شد، به جوهر آغشته می‌شد و بعد روی کاغذ فشرده می‌شد. این امر امکان تهیه چندین نسخه از یک متن را فراهم می‌کرد. گرچه خاستگاه آن چین بود، قدیمی‌ترین نمونه کلیشه‌های چوبی چاپ در سال ۱۹۶۶ م در کره پیدا شد. وقتی کارگران بتکده‌ای سنگی در معبد بولگوکسا را مرمت می‌کردند سندی چاپی پیدا کردند که ۱۳۰۰ سال از انظار پنهان مانده بود. پژوهشگران آن را متعلق به سال ۷۰۰ تا ۷۵۱ م دانستند، دوران سیلای متحد. این سند قدیمی‌ترین سند چاپی دنیاست.

در طوماری که به دهارانی سوترای بزرگ نور مقدس و پاک معروف است از نشانه‌های چینی روی کاغذ سستی کره به نام هنجی استفاده شده است. در این طومار داستان نجات زندگی یک مرد به دست بودا بیان شده است. این کشف نمونه‌ای است از نحوه عملکرد چینی‌ها، از جمله آیین بودا و چاپ با کلیشه‌های چوبی، که در دستاوردهای فرهنگی کره دوران سیلای متحد ادغام شدند.

نوشته‌های مقدس بودایی که روی این مجموعه از کلیشه‌های چوبی حک شده‌اند متعلق به قرن سیزدهم میلادی است. چاپ با کلیشه‌های چوبی به راهبان بودایی این امکان را داد که متون مقدس بودایی را به صورت گسترده در میان مردم انتشار دهند.

مشخص می‌کرد. فقط به اعضای رده‌بالای جامعه اجازه داده می‌شد در آزمون‌های خدمات کشوری شرکت کنند، و به این ترتیب انتخاب مقامات بالا به طبقه اشراف محدود می‌شد. آیین کنفوسیوس چهارچوب سیاسی سیلای متحد را می‌ساخت، و آیین بودا چهارچوب مذهبی آن را شکل می‌داد. آیین بودا حیات روحانی غنی به پیروانش عرضه می‌کرد و نه تنها اعمال و عبادات مذهبی بلکه هنر، معماری، ادبیات و زندگی روزانه را تحت الشعاع قرار می‌داد. هنر مذهبی سنگی و فلزی مانند ناقوس‌های برنزی بزرگ و تندیس‌های مطلقاً بازتاب مضامین بودایی است. بسیاری از شاهکارهای معماری مقابر، معابد و بتکده‌های سنگی بودایی هنوز هم در کره سرپا هستند. از این گذشته، در متون بودایی از تکنیک‌های پیشرفته نوشتار استفاده شده که حجم زیادی از منابع را تشکیل می‌دهد.

در سال ۹۳۵ م، زمانی که آخرین پادشاه سیلای متحد از قدرت کنار رفت، تغییرات زیادی رخ داد. بیش از یک سده بود که کشور در سراسیمه اضمحلال افتاده بود چرا که نجبا به جان هم افتاده بودند و همین باعث بی‌ثباتی سیاسی و ناکارآمدی حکومت شده بود. گروه‌های برگزیده که در رأس سلسله‌مراتب اجتماعی قرار داشتند، یا به عبارتی آن‌هایی که «پایگاه اشرافی» داشتند، ارتش‌های مستقل تشکیل دادند و وارد منازعات داخلی شدند. روستاییان نیز در اعتراض به مالیات‌های سنگین دست به شورش زدند که باعث بی‌ثباتی شدید پادشاهی شد. کشورهای قدیمی دوران سه پادشاهی در برابر سیلا قد علم کردند. رهبری از شمال به نام وانگ‌کونگ با پادشاه متزلزل سیلا دوستی داشت و همین ارتباط امتیازی را که برای کسب قدرت نیازمند آن بود در اختیارش گذاشت. پس از انتقال آرام قدرت، کره به رهبری وانگ‌کونگ دوران سیلای متحد را که روزبه‌روز بی‌ثبات‌تر می‌شد پشت سر گذاشت و دوران سلسله کوریو آغاز شد.

سلسله کوریو

با تضعیف سیلای متحد، وانگ‌کونگ در زادگاه خود که بعدها در سال ۹۱۸ م کوگوریو نامیده شد قدرت را به چنگ آورد. او در سال ۹۳۵ م از همان‌جا کنترل سیلا را در دست گرفت. وقتی بعدها پانکچه در سال ۹۳۶ م تسلیم شد، وانگ‌کونگ موفق شد پادشاهی‌های شبه‌جزیره کره را برای اولین بار به صورت کشوری واقعاً یکپارچه درآورد. وانگ‌کونگ که در پی اتحاد فرهنگی نیز بود با شاهدختی از سیلا ازدواج کرد و با رهبران کشورهای پیشین

برخوردی مناسب داشت. وانگ کونگ پس از مرگش «بنیان‌گذار کبیر» نامیده شد. کشوری که متحد کرده بود کوریو نامیده شد که نام کره در زبان‌های غربی برگرفته از آن است.

سلسله کوریو تا زمان سقوطش در سال ۱۳۹۲ م شاهد فرازونشیب بسیاری از سنن فرهنگی، سیاسی و مذهبی بود که مشخصه‌های سه پادشاهی و سیلای متحد به شمار می‌آمدند. چین در مبادلات اقتصادی و فرهنگی شریکی مهم باقی ماند. دو آیین بودا و کنفوسیوس و نیز هنر و ادبیات به شکوفایی خود ادامه دادند.

سفال سلادون [یا سبز بیدی] یکی از مهم‌ترین آثار هنری برجای‌مانده از سلسله کوریو است. اصطلاح سلادون به سرامیک‌های لعابدار نیمه‌شفاف به رنگ سبز مایل به آبی اشاره دارد. سلادون در اصل چینی بود، اما سفالگران ماهر کوریو آن را تکامل بخشیدند و شاهکارهایی ارزشمند در اشکال طبیعی و طرح‌های نقش‌دار خلق کردند. این آثار هنری کاربرد با چین و دیگر کشورها مبادله می‌شدند.

آیین بودا نیز الهام‌بخش دستاوردهای هنری درخشان شد. معابد بودایی با تندیس‌های سنگی غول‌آسای بودا و پیکره‌های مطلقاً و دست‌نوشته‌های تذهیب‌شده آراسته شد. در دوران کوریو راهبان بودایی بزرگ‌ترین و قدیمی‌ترین مجموعه نوشته‌های بودایی یا همان تریپیتاکا کورینا را خلق کردند. اولین مجموعه از کلیشه‌های چوبی که از سده یازدهم میلادی استفاده می‌شد، پس از حمله مغول‌ها از میان رفت، اما راهبان بودایی مأموریت خود را برای بار دوم در سال ۱۲۵۱ م با درست کردن بیش از ۸۰۰،۰۰۰ کلیشه چوبی دیگر طی دوره‌ای شانزده‌ساله کامل کردند. حدود ۶۰۰۰ جلد به کمک این کلیشه‌های چوبی چاپ شد. کلیشه‌های چوبی اصلی باقی مانده است و در کره جنوبی به عنوان گنجینه ملی نگهداری می‌شوند.

علاوه بر پیشرفت در چاپ با کلیشه‌های چوبی، نوآوران کوریویی نوع جدیدی از چاپ را به وجود آوردند. معمولاً دستگاه چاپ گوتنبرگ را که اختراع آلمانی‌ها در سال ۱۴۵۰ م است انقلابی در دنیای چاپ می‌دانند. اما بیش از ۲۰۰ سال قبل از آن، چاپچی‌های کوریو اولین سیستم چاپ متحرک فلزی را ساخته بودند. جیکجی، دست‌نوشته‌های بودایی کوریو متعلق به سال ۱۳۷۷ م، قدیمی‌ترین کتاب چاپ‌شده با این شیوه است.

ادبیات دوره کوریو فراتر از متون بودایی و شامل تاریخ ملی، نثر و شعر است. در این زمان مورخان دست به کار ثبت گذشته دور و دراز شبه‌جزیره کره شدند. سامگوک ساگی در سال ۱۱۴۶ م

بیشتر سفال‌های کوریو درون‌مایه‌های بودایی دارند، مانند گل‌های نیلوفری که با جزئیات روی پایه این جام تصویر شده است. سلاوون کوریو را امروز می‌توان در بسیاری از موزه‌ها یافت.

و سامگوک یوسادر سال ۱۲۸۵ م نوشته شده و حاوی قصه‌های کهن، افسانه‌ها و زندگی‌نامه‌های بسیاری هستند. سامگوک ساگی در انگلیسی به «روایت تاریخی سه پادشاهی» معروف است. این دستاوردهای هنری و ادبی حاصل فضایی سیاسی و اجتماعی بود که در آن پیشرفت‌ها و کشمکش‌هایی هم رخ می‌داد، مشابه آنچه در سلسله‌های قبل رخ داده بود. قدرت در دست عده اندکی متمرکز بود و آن‌هایی که فاقد قدرت، جایگاه اجتماعی و فرصت‌های اقتصادی بودند از این وضع ناخشنود بودند.

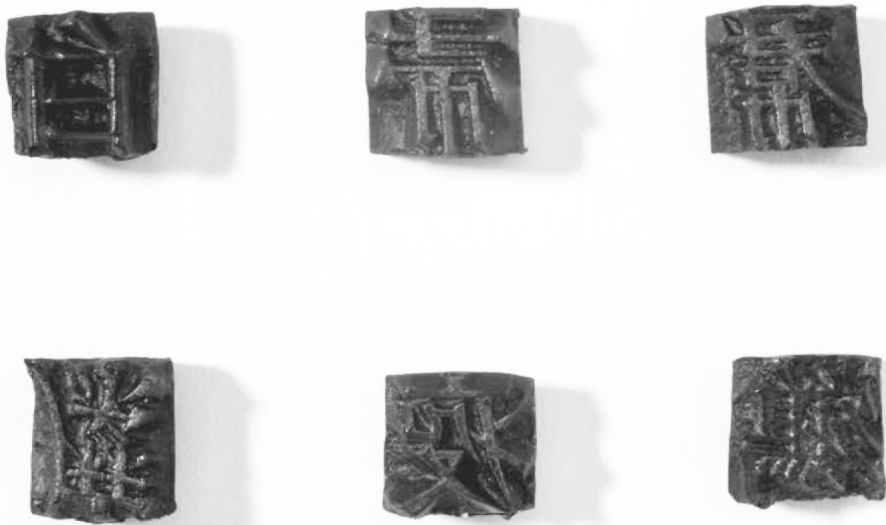
درست همان‌طور که در سیلای متحد رخ داد، آیین کنفوسیوس با مدارس کنفوسیوسی و قواعدی که به حکومت شکل می‌داد پایگاه محکمی در سلسله کوریو یافت. سامگوک ساگی افکار و ایدئال‌های کنفوسیوسی درباره شایستگی و فرصت را تشویق می‌کرد، به‌ویژه در داستان نوکچین، که مشاور پادشاه بود. در داستان نوکچین به آثار منفی قدرت دادن به آن‌هایی که صلاحیت استفاده خردمندانه از آن را ندارند اشاره می‌شود. این داستان رهیافتی کنفوسیوسی برای انتصابات دولتی توصیه می‌کند — توصیه‌ای که در آن توانایی‌ها را هم‌سطح با مسئولیت‌ها می‌داند:

اگر مردان لایق را به مقامات بزرگ بگمارید و مردان نالایق را به مقامات پست، آن‌گاه از شش وزیر و یکصد کارمند، از دربار تا حاکمان ولایت و قضات محلی، تمام مقامات پر خواهند شد و هیچ‌یک از آن‌ها به دست شخص ناشایست نخواهد افتاد. آن‌گاه نظمی کامل در بالا و پایین برقرار خواهد شد و لایق و نالایق جدا خواهند بود. تنها بعد از آن است که فرمانروایی شاهانه خواهید داشت.^(۲)

ساختار اجتماعی غیرمنعطف هنوز پابرجا بود. کارمندان رده‌بالای حکومت اداره سرزمین کوریو را در دست داشتند و عملکرد و ساختار حکومت را تعیین می‌کردند. آن‌ها بودند که زندگی طبقات پایین‌تر از جمله بازرگانان و دهقانان را آن‌گونه که می‌خواستند سازمان می‌دادند. طبقه طرده شده کاسب‌ها مانند قصاب‌ها و دباغ‌ها جزو پایین‌ترین طبقات اجتماع بودند. برده‌ها — حدود ۳۰ درصد جمعیت — در قعر جامعه کوریو قرار داشتند. بردگی موروثی بود، برای آن‌هایی که مجبور بودند روی زمین یا در پروژه‌های دولتی کار کنند راه رهایی وجود نداشت. سلسله کوریو هرچه جلوتر می‌رفت شهروندان بیشتری خواهان توزیع دوباره زمین و خارج شدن آن از دست طبقه برگزیده می‌شدند.

ارتش نیز در نتیجه ساختار اجتماعی انعطاف‌ناپذیر با سوءرفتار مواجه بود. در سال ۱۱۷۰م کودتایی سیاسی — به چنگ آوردن قدرت از راه غیرقانونی — باعث به قدرت رسیدن نظامیان به مدت ۶۰ سال شد. تاریخ کوریو آکنده از طغیان‌ها و شورش‌های راهبان، نظامیان، دهقانان و بردگان در سراسر قرن دوازدهم میلادی است. تا زمان حمله مغول‌ها در قرن سیزدهم میلادی، ساختار سیاسی تضعیف و آسیب‌پذیر شده بود.

سپاهیان قویبلای خان، رهبر مغول، پس از تسخیر چین، در سال ۱۲۳۱ م به کره حمله کردند. طی سی سال بعدی چندین عملیات نظامی انجام گرفت که منجر به جنگ‌هایی

چاپگرهای کوریو با باسمه‌های برنزی و نقوش چینی. در طول چاپ، نقوش بین نوارهای بامبوی پوشیده از جوهر کنار هم قرار می‌گرفتند و روی کاغذ فشار داده می‌شدند.

خونبار با مغول‌ها شد. حکومت کوریو سرانجام از درون فروپاشید و رهبران غیرنظامی جدید در سال ۱۲۵۸ م با مغول‌ها معاهده صلح بستند. در دهه‌های بعدی مغول‌ها فرمانروای کره شدند و کره‌ای‌ها را مجبور کردند در عملیات ناکامشان برای حمله به ژاپن آن‌ها را یاری کنند.

وقتی سلسله مینگ در چین بر مغول‌ها چیره شد، کره‌ای‌ها فرصت را غنیمت شمردند و از نو مدعی سرزمین خود شدند. ژنرال ایی سونگ-گی با استفاده از بی‌نظمی و هرج و مرج پیش‌آمده در حکومت کوریو رهبران آن را ساقط کرد. در سال ۱۳۹۲ م، ایی سونگ-گی آخرین و طولانی‌ترین سلسله تاریخ کره یعنی چوسون را بنیاد نهاد.

سلسله چوسون

ژنرال ایی سونگ-گی نام اولین کشور کره‌ای یعنی چوسون را به جای سلسله ساقط‌شده کوریو برگزید، هرچند این دوران به نام دوره ایی نیز معروف است. ژنرال ایی که عالمی کنفوسیوسی و رهبری نظامی بود اصلاحات را در کره شروع کرد.

یکی از تغییرات عمده در چوسون افول آیین بودا بود. نهادهای بودایی با گسترش آیین کنفوسیوس و اعلام آن به عنوان دین جدید کشور نابود شدند. دولت زمین‌های معابد بودایی را مصادره کرد و راهبان بودایی در جامعه طرد شدند. آیین جدید کنفوسیوس اصول این آیین را وسعت بخشید، به نحوی که فهم و شناخت جهان را نیز در بر می‌گرفت و جای عبادات دینی بودایی را گرفت.

آیین جدید کنفوسیوس موجب گسترش هرچه بیشتر آموزش از طریق توسعه مدارس دولتی شد. اعضای طبقه برگزیده جدیدی از محققان به نام یانگبان در حکومت به کار گمارده شدند و زمین‌ها میان اعضای آن از نو توزیع شد. آزمون‌های مربوط به خدمات دولتی به عنوان شیوه‌ای برای پر کردن جایگاه‌های دولتی ادامه یافت، هرچند به اعضای یانگبان محدود بود. شاه سِجونگ، شخصیتی مهم در سلسله چوسون، از سال ۱۴۱۹ تا ۱۴۵۰ م زمام امور را در دست گرفت. در دوران حاکمیت او فرهنگ کره شکوفا شد. پیشرفت‌های چشمگیری در ستاره‌شناسی، علوم و ریاضیات به دست آمد و یک آکادمی سلطنتی به نام چیبیانجون، یا تالار شایستگان، تشکیل شد تا پژوهش در زمینه‌های مختلف را ساماندهی کند. شاه سِجونگ پژوهشگران را برای ابداع یک سیستم نوشتاری برای زبان کره‌ای به خدمت گرفت و در سال ۱۴۴۶ م زبان رسمی اعلام شد. الفبای این خط که در کره جنوبی به هانگول و در کره شمالی به چوسون مانچا معروف است، در حال حاضر حاوی ۱۰ حرف مصوت و ۱۴ حرف صامت است. پیش از آن، کره‌ای‌ها برای نوشتن زبان کره‌ای سیستم نوشتاری خاص خود را نداشتند و از حروف چینی استفاده می‌کردند. ابداع الفبای هانگول برای اولین بار امکان نوشتن به زبان کره‌ای را فراهم کرد. شاه سِجونگ امیدوار بود سیستم جدیدش خواندن و نوشتن را برای عامه مردم ساده‌تر کند.

هرچند چوسون بیش از هر سلسله دیگری در تاریخ کره دوام آورد، روزگارش بدون چالش سپری نشد. این سلسله با تهاجمات ادواری همسایگانش مواجه بود، از جمله حمله ژاپنی‌ها در سال ۱۵۹۲ م. نیروی دریایی عالی چوسون به رهبری دریادار ایی سون-شین به کمک چینی‌ها آنان را عقب راند. در سال ۱۵۹۷ م، حمله ژاپنی‌ها یک بار دیگر پس زده شد، اما پس از آن که سپاه مهاجم کاخ‌ها، خانه‌ها و خزاین ملی را در سراسر کره نابود کرده بود. در قرن هفدهم میلادی، یک بار دیگر به چوسون حمله شد، این بار از سوی جنگجویان منچوی چین. قبایل منچو سرانجام بر سلسله مینگ در چین غلبه کردند.